

تورک یوردی

تورک ادبیاتینک ناسرافطری آبلار مجمره در

جلد : 1 — 21

حزیران 1928
اون یکنجی سنه

صافی : 6 — 200

مُصاحَبَه

یکی تورک حرفلری مناسبتیلہ

ایدیور، که انقلاب و تجمددک کوزل چهره سی آرتقی
حرفلری تزدده کندی کویستره جکدر .

شونی ده ایضاح ایده لم که (لاتین حرفلری)
دین حرفلر لاتین عرق طرفندن ایجاد واحداث
ایده مشدر . دیگر حرفلردن بام باشقه ، مستقل
حرفلرده دکادر . اساسنک (فنیکه حرفلری) اولدیغه
شبهه یوقدر . بوتون غرب مللرینک آرزوق فرقلرله
بو حرفلری قوللانقده اولسنی کوز اوکنه کتیردرک
بوکا (غرب حرفلری) دیمک داها مناسب و حقیقته
اوغون برتعبیر اولور .

شمدی قوللانقده اولدیغمز (عرب حرفلری) ناک
اصلی ده فنیکه حرفلریدر . آنجق صولدن وشاقولی
یازیلایوب صاغدن وافقی اوله رق یازلق فرقی وارددر .
مثلا : (ف) حرفی صولدن وافقی اولارق یازلمش
(f) حرفندن باشقه نهدر ؟ مالکزن نقطه یرینه (f)
حرفنه اوافق برچیزکی علاوه ایلمشدرکه (t = t)
حرفنده ده ایکی نقطه یرینه بوچیزکی وارددر .
L = ل ، S = س ، و = o ، ی = y ، ن = n
حرفلرینک ده اصلاً براولدینی میدانده در .

بویله اولمله برابر لاتین حرفلری ، هندسی
دینه جک قادار منتظم و نقطه سنک چوق آزاوماسی ،
بالخاصه سچکیلی وهر حرفک کله ناک هر یرنده عینی
شکله یازلماسی ، مرتب قاصه سنده آرخانه اشغال

حیاتک هر ساحه سنده ، اک مکمل اولانک دائما
ناقصه غلبه ایتدیکنی کورمکده بر . بواویله بر دستوردرکه ،
نه کولکشمش اعتیادلر ، نه قله ريقال فکرلر ، نه یا کلش
آکلاشیلشمش ملیت دوشونجه لری ، نه ده نظریاتیجی
عالمک وسوسه و قورققلقلری بونک قارشیسنده اصلا
مقاومت ایده مز .

ایشیریت حریت ، حقیقته ، کالندن کاله دوغرو
کیتمکده در ؛ طبیق بر ییلدیزک حرکت محوری سنی ،
حرکت دوریه سنی یابارکن بونلرک خارجنده اولارق
هر هانکی برسته ، قطب ییلدیزینه دوغروده هر آن
ایلیله دیکی کبی . . . ایشته بو (روح انقلاب) در .
اجتماعی قانونلرده نهایت طبیعتک قانونلری قادار صار .
صیلمقدن اوزقدر . صره سی کلدیمی نهایت هر شیئی
یبقار ، ده ویرز . ضعیف ، فنا ، ناقص یرلره
سه ریلیر ویرینه قوی ، ای ، نسبة مکمل اولان کایر .
بوکی مسعود و قورتاریجی حادثه لری اولسی
ایچون مللرک ایچندن چیقان و روح انقلابی شخصی
روحنده یاشاتق قدرتی بولان داهیلرک چوق مهم
رولی وارددر . بوکونک داهیمی منجیمز غازی کمال
عصرلرک نادر یتیشدیردیکی اواخرق العاده وارلقلردن
بریدر .

هرشی حیات ایچون . . حیاتده کی قیمتی غائب
ایدن هر کهنه و ناقص شی برر برر ییقیلیرکن ، ایشته
اسکی حرفلری تزدده یرینی داها ایلی به و داها مکمله ترک

اجتماعی قدر و حقیقت بو خصوصده تعجلی ایتدی .
زیرا حقیقتک سمنی ، هر سسک فوقنده در !

•••

ایکی سنه ایچنده یاپیله بیلن و صوک زمانلرده
کسیلن ضعف اعتراضلرک خلاصه لرینی ده قید ایدم :
دیووزلردی که ، لاتین حرفلری اکیکدر ، لاتینده کی
سسلرک هپسنی افاده ایدم من . . . اسکی اثرلره و داع
ایده جکیز ، ماضیمز نه اولاجق ؟ . تورک و اسلام
عالملریله رابطه من کسبله جک . . یازیمز ملی صنایع
نقیسه من دندر ، او ناصل ترک اولنور ؟ . لاتین
حرفلریسک قبولیله اوقوبوب یازانلر بیله عمیلکه
دوشه جک . . یکی حرفلرک قبولی حالتده لسان ترک
شیوه سی بوزولاجق ، لهجه من فرنگلشه جک .

بونلره جواب ویرلدی و شیمدیکی حاله کوره
حاجت اولماقله خلاصه تکرار اولنه بیلیرکه ، عرب
حرفلری ده اکیسک اولدیقدن (پ ، چ ، ژ)
و فارسی کاف علاوه اولمشدر . بونک کی لاتین
حرفلرنده کی اکیسکلری ده برر اشارتله حل ایدرز .
شیمدیکی حیاتک احتیاجلرینه تماماً اویغون کتیبخانلر
دولوسی کتابلری میز ی وار ؟ خرافاتی و سقلاستیک
اثرلری اساساً آتئیق لارمدر . ایشه یارایه جق اولان
کتابلری یکی حرفلریمزله ده باصارزه بر مدت ایچون
ایسته یین اسکیندن ، ایسته یین یکیندن اوقور . .
تورک و اسلام عالمندن رابطه منک کیلمستدن قورقغه ده
حاجت بو قدر . اولمندن بر فائده وارسه ، بزاوتلره پیشوا
اولورز ، اولنورده لاتین حرفلری قبول ایدرلر ، بینه رابطه
باقی قالیر . . نهوت یازیمز صنایع نقیسه من دندر ؛ فقط
بو کونکی حیاته یری اولمایان ایشلملی شالوارلر ،
جیکنلر ، منین ایشلملی یاتاغانلر کی موزملری مزه
کیتیمکه مجبوردر . . یکی یازی تدربجاً تطبیق اولنه بیله
جکی ایچون بو محذور قالداجق ، هم ده تخمین اولندیقدن
چوق آز بر زمانده صاصیتی زائل اولاجقدر . .
یکی حرفلری کندی شیوه منزه کوره اوقویاجق مندن
لهجه منک بوزولسی ده محتمل دکدر .

•••

دیگر جهندن حیاته اویقمده و یاشامقده بوبوک
بر استعدادی اولان ، حر و مادی بولنان تورک ملتی
شمدی به قادر بر چوق یازی دکیشدیرمشدر . ذاتاً
ملی اولان شی لساندر ، حرفلرایسه دیلزده کی کله لرده
بولنان سسلرک اشارتندن عبارتدر . نه شکلده اوله
ملته تأثیر ایتمز ، ایتمه مشدر .

ایتدیکی ایچین طبع اولنه جق اثرلرک دیزلمسند بوبوک
سبولتی بولمتسی سببیله شیمدیکی حرفلره چوق فائقدر .
عرب حرفلرینه کانهجه : آلتده ، اوستده بولنان
نقطه لر بیله ، کله نک باشنده ، اورته سندده ، صوکنده
ویالکنز ایکن باشقه باشقه شکللریله و بر چوق دندانلری ،
آشاغی یوقاری حرفلرک هیچ بر انتظامه تابع اولمستین
سارقاسی دولایسیله ابتدائی اولدینی میدانده در . عینی
زمانده ثلی ، کوزی یوروجی و دقتی سپرا تیجدر .
بوسبلرله اوکره نیلمسی کوچدرکه ، برملک عرفان
و ترقی حیاتنده بونک نه بوبوک رضربه اولدینی آشکاردر .
ایشته عرب حرفلری ییقان ویرینه لاتین حرفلری
کتیره جک اولان عامللر ! یوقسه ره آکیت و جذری
حرکتی غایه ایدینن جمهوریت تورکیه ی قوری تقلید جیلک
ضعفدن چوق اوزاق و بوکسک بر مرسته ده در .

•••

نه غریبدرکه ، عالم و معلوماتی ادعاسینده بولنان
بعض منورلرک ایچندن آز بر قسمی چیقارق بونلر ،
شیمدیکی حاله تقدم ایدن آیلرده ، سنه لرده لاتین
حرفلریسک اوکنده ترددله ایر کیلدکلرینی سوزلریله ،
حتی مقاله لر بیله اظهار ایتش ، فکر ابرر مشوش اولدکلرینی
کوسترمشدر . خلقه کانهجه : حیرته شایان و تورکه
مخصوص سلیم بر فکرله هر انقلابه اولدینی کی ، بوکاده
طرفداردر . شمدی بو متردد و مشوش منورلرک
محافظة کارانه سسلری آرتق ایشیدلمه یور ؛ چونکه بونلر
اصلاً انقلابچی دکدرلر . بلکه انقلاب یاپیلدقدن صکره
- بر چوق امثالنده کورولدیکی کی - انقلابک اصابتنه
دائر نفر یاتده بولنه جقلر ، هیچ احتیاج اولمادی
حاله طبق سابق علما کی یکی بر طرزده فتوا و بر مکله ،
بونی عصری کتابه اویدیرمقله مشغول اوله جقلدر ،
یازیق !

بر طاقم قورنازانی مسلك ایدینن عالم ایسه ،
نتیجه یی ، جریانک قوتی آکلامق ایچون موقه
مطالعه لرینی بیانده امساک کوستر دیر ، قصداً صوصدیلر ؛
حالبوکه آتی یی ، حقیقی کورمسی ایجاب ایدن بو
عالملرک شخصی اندیشه لرک فوقنده اوله رق قوتی
نفر یاتده بولمتس ، آلتده بیلکی مشعله سیله خلق
پیشندن سور و کله مسمی ، جریانلر حصوله کتیره سی ،
انقلابی تعجیل ایتسی وظیفه لری ایدی .

حقیق منورلر سسویلدی . آلاجه قارائلق
و متردد قافلر سسویلدی . شو ، بو سسویلدی . نهایت
بوبوک انقلابچینک ، غریز داهینک الهام و اشارتیه

(لاتین حرفلری) نندن کندیسنه بریکی یازی یاتمقدهدر .

* *

شونیده علاوه ایتلیدرکه، اوجاقلیلر شمدیه
قادر هریکلیکی درین بر شعور وقوتلی بر اراده ایله
نفسلرنده تطبیق ایتدکاری، محیطلرنده بوخصوصده
پیشوا اولدقلری کبی، یکی حرف انقلابندهده مساعی
کوسترمکدهدرلر. برچوق اوجاقلرک بین الملل رقلری
خلقه اوکره تمکده اولدیغه دائر معلومات کلمکدهدر.
برقسم اوجاقلرایسه هنوز یکی حرفلریمن تثبیت اولتمامش
ایکن لاتین حرفلرینک سسلرنی شمدیدن درسخانه
لرنده خلقه اوکره تمکده مشغولدرلر .

یکی حرفلر قرألاشجه، اوجاقلیلرک آتشلی
و یورولاز حملهلرله خلق آراسنده بونک یاییلماسنه
چایشه جقلر واک ذوقلی برملی وظیفه یه زها
قاووشه جقلردر .

عزرت علوی

1 — (سومهر-آقاده)، (آتوری وکلانی)
مدنیتلری زماننده - بعض مؤرخلرک یازدیغی کبی -
تورکار (الجزیره) ده مهم عامل اولشار ایسه (خط
میخی) قوللانمشلردر .

2 — (هیتیت) لر برطاقم مؤرخلرک دیدیکی
کبی تورکارله علاقه دار ایسه، برنوع (هیهروغلیف)
(و) هیتیت خط میخی) سی یازمشلردر .

3 — اسکی تورکار چینیلرله تماس ایتدیلر ،
(چین یازیسی) برمدت قبول ایتمشلردر .

4 — (توکیو) تورکلری مشهورآیده لرنده کی
یازی یی یازدیلر .

5 — مانی یازیسی .

6 — اویغور یازیسی .

7 — مونغول یازیسی .

8 — عرب حرفلری .

تورک اولجه-نسبه وزمانه کوره دهاایی بولدیغی ایچون
یوقاریده کی یازیلری ناصل قبول ایتمشه، شمدیه

